

Ögonproteser i plast

Inprovning, råd och anvisningar

Introduktion

Det kan till en början vara svårt att acceptera beskedet att ett öga måste bortopereras, men överraskande få patienter har problem någon längre tid.

Detta beror på de framsteg som gjorts inom kirurgin och den tekniska utvecklingen som ögonprotestillverkningen har genomgått under senare tid.

Att enögt betrakta omvärlden, vilket en förlust av ett öga innebär är säkert omskakande, men efter en kort tid upptäcker du att din livsföring knappast har påverkats.

Protesutprovning

Din nya ögonprotes i plast, kommer du att få efter sex till tolv veckor efter operation, beroende på hur läkningen fortskrider. Under den tiden får du besöka din ögonprotetiker fyra till fem gånger.

Besöken varar ca.45 min.

Första besöket

Fyra veckor efter operation är det dags för det första besöket. Ett avtryck görs av protesbädden, genom att ett gummiliknande material införs i utrymmet mellan ögonlocken. En iris kommer också att målas vid detta besök.

Andra besöket

En vaxmodell har nu framställts efter det avtryck som gjordes vid det första besöket. Denna vaxmodell kommer vi att prova och justera tills en god kompromiss mellan passform, komfort, rörlighet, ögonlockslinje och form erhålls.

Tredje besöket

Nu är protesen färdig i plast och mindre justeringar kan ske. Irisen målas till rätt färg och ögonvitan som nu är alldeles vit, skall också få sin rätta färg och karaktär. Ett klarplastlager läggs därefter över protesytan för att försegla målningen.

Fjärde besöket

Nu är protesen helt färdig och vid detta tillfälle sätts protesen på plats, endast smärre justeringar görs vid behov.

Under det första året fortgår läkningsprocessen, mer markant i början men blir efterhand mindre märkbar. Detta gör att protesen bör anpassas några gånger under det första året för att ha fortsatt god passform. När ett år efter operationen har förflutit är det dags att göra en ny protes. Ögonproteser i plast bör bytas efter ca fem år. En årlig kontroll bör dock ske årligen hos din ögonprotetiker. Dels för att kontrollera att protesen sitter rätt men också för rengöring. Tårvätskan innehåller en del salter som med tiden fälls ut på protesytan i form av en hård beläggning. Beläggningen kan förorsaka skav och patienten brukar tala om ”grus i ögat” eller så tåras ögat mera. Protesen behöver då en mer professionell rengöring.

Rengöring

Någon regelmässig rekommendation om rengöringsintervall finns inte. Ögonprotesen bör inte tas ut oftare än en gång per vecka, men förorsakar inte protesen några obehag kan den sitta kvar. **Märk!** att det finns andra rekommendationer för glasproteser!

Då protesen tas ut bör den rengöras noggrant med diskmedel.

De vanligaste problem till irritation av ögonlocken eller slemhinnan är den proteinuppbyggnad som sker på plastytan och bildar en hård ojämn yta. Utöver dessa olägenheter är det ytterst sällan några problem med ögonproteser

Generella anvisningar

Tårflödet i det opererade ögat är i de flesta fall som förut men vid kallt, torrt eller blåsigt väder kan det tåras mer samt någon vecka efter protesinsättningen.

Skulle ögat bli onormalt torrt, kanske ett tårersättningsmedel kan hjälpa, rådfråga din ögonprotetiker ! Om du ”gnider dig i ögat” gör då rörelsen in mot näsan, i annat fall är det lätt hänt att protesen glider ut.

Under normala betingelser skall inte protesen ha några tendenser att vilja halka ut spontant. Om den trots allt gör detta tyder det på att protesen blivit för liten i förhållande till protesbädden. Den behöver troligen justeras eller kanske bytas ut. Kontakta din ögonprotetiker för råd!

Om du deltar i sportaktiviteter bör du tänka på att ögonprotesen kan halka ut vid slag eller onormal kroppsanspanning.

Den första tiden efter operationen är det möjligt att du ser blixtar eller ljus som inte finns (sk. fantomljus) efter hand kommer detta att försvinna. Dessa fenomen är mer uttalade vid trötthet. Är det något du funderar på eller besväras av, är du alltid välkommen att kontakta din doktor eller protetiker.

Insättning av ögonprotes

För att sätta in ögonprotesen, används vanligtvis ett finger på vänster hand för att lyfta upp det övre ögonlocket. Ögonprotesen skjuts in i ögonhålan så långt som möjligt. Sedan dras det undre ögonlocket nedåt, ett lätt tryck på protesens undre kant gör att den sitter på plats.

Protesen bör vara fuktig då den sätts in.

Iakttag ALLTID god handhygien när du handskas med proteser!

Uttagning av ögonprotes

Vid uttagningen av ögonprotesen är det enklast att dra ner det undre ögonlocket så protesens undre kant frigörs och kan glida ut. En salvspatel eller skaftet av en kaffesked är i vissa fall utmärkta hjälpmedel. Det finns också sugkoppar i silikon att tillgå.

